

عنوان	مدیریت زنجیره تأمین پایدار: نگاهی به دستاوردهای اخیر دنیای علم و استراتژی‌های شرکت‌های جهانی
سخنران	دکتر محسن ورسه‌ای، استادیار مؤسسه کسب و کار استرالیا Dr. Mohsen Varsei, Australian Institute of Business
تاریخ برگزاری: ۱۳۹۶/۰۶/۲۲	

"باور داریم که مزیت کلیدی رقابتی ما، زنجیره تأمین ما است - سایز آن، پاسخگو بودن آن، بهره‌ور بودن آن و چابکی آن به منظور برآوردن نیازهای مشخص مشتریان ما در ۵ قاره". این جمله از مدیرعامل شرکت Schneider است، شرکتی جهانی با ۱۶۰ هزار کارمند و درآمدی سالیانه ۳۵ میلیارد دلار؛ یک شرکت جهانی با درآمدی در حدود فروش ۹ ماه نفت ایران.

امروزه اهمیت مدیریت زنجیره تأمین (supply chain management) در میان کسب و کارهایی جهانی در عمل به اثبات رسیده است و آنان از زنجیره تأمین با عنوان زنجیره خلق ارزش یاد می‌کنند. حضورمدیر ارشد اجرایی زنجیره تأمین در هیئت عامل بسیاری از شرکت‌های جهانی مؤید اهمیت موضوع است. اکنون رقابت میان بنگاه‌ها از مرزهای سازمانی آنان فراتر رفته و رقابت میان زنجیره‌های تأمین آنان است. سیر تکاملی زنجیره تأمین در شرکت‌های پیشرو جهانی نشان می‌دهد که تمرکز آنان از عملیات لجستیک به مرور به شبکه‌های زنجیره تأمین معطوف شده است. این شرکت‌ها نگاه از درون به بیرون را کنار گذاشته، پویا هستند و با توجه به تغییرات تقاضا و تحولات دنیای پیرامون خود ساختار درونی و زنجیره تأمین را بازطراحی و بهبود می‌بخشند تا هر چه بیشتر برای مشتریان در کشورهای متعدد ارزش ایجاد کنند از وجوه متعدد نظیر قیمت پایین تر، کیفیت بالاتر و سرعت خدمت‌رسانی بیشتر.

در این میان "توسعه پایدار" نیز، به عنوان یک وجه جدید خلق ارزش برای مشتریان، در سطوح مختلف زنجیره تأمین شرکت‌های پیشرو جهانی مورد توجه قرار گرفته است. بنا به تعریف مدیریت زنجیره تأمین پایدار که عبارت است از "مدیریت منابع، اطلاعات، بودجه و عملیات زنجیره تأمین برای بیشینه‌سازی سودآوری زنجیره تأمین و به طور همزمان کمینه کردن اثرات مخرب محیط زیستی و اجتماعی آن"، بنگاه‌ها با سه رکن اساسی اقتصاد، محیط زیست و اجتماع در سطح زنجیره تأمین رو به رو هستند که موفقیت آتی آنان را به چالش کشیده است. کسب و کارهای جهانی نظیر شرکت ذکر شده برای افزایش سودآوری، حفظ و ارتقای شهرت و نام تجاری خود و کاهش ریسک حاصل از فعالیت‌های مخرب محیط زیست و اجتماع به خصوص در مبحث گرمایش جهانی و آب، سرمایه‌گذاری جدی در مدیریت زنجیره تأمین پایدار آغاز کرده‌اند. برای سودآوری بلندمدت، این بنگاه‌ها به بازتعریف اهداف سازمانی و استراتژی‌های خود در سطح زنجیره تأمین در راستای توسعه پایدار پرداخته‌اند.

با توجه به این روندها در دنیای کسب و کار امروز، وبا توجه به توان در آمد زایی و اشتغال زایی شرکت‌های جهانی، بنگاه‌های صنعتی، خدماتی و اقتصادی ایران نیز می‌توانند با به کار گیری صحیح مدیریت کسب و کار بین المللی (International Business) برای ایجاد و توسعه زنجیره‌های تأمین جهانی برنامه ریزی کنند و یا با تمرکز روی

یک حوزه خاص خود را در زنجیره های تامین شرکت های جهانی جای دهند. شرکت های پیشرو، امروزه، جهانی فکر می کنند ولی منطقه ای عمل می کنند تا هر چه بیشتر نسبت به نیاز مشخص مشتریان آگاه شوند و بر مبنای آن عمل کنند. شاید بتوان گفت که آنان "صادر" نمیکنند، بلکه با زنجیره تامین خود در بازارهای استراتژیک "حضور" دارند. این شرکت ها برای ۷ میلیارد مشتری، انسان، برنامه ریزی می کنند.

در انتهای سمینار، دکتر ورسه ای با بیان اینکه برخی از مهمترین چالش های پیش روی کشور، افزایش تولید، اشتغال و صادرات غیر نفتی، و نیز داشتن اقتصاد درونزا و برون گرا است، سوالات زیر را از منظر علم مدیریت با شرکت کنندگان مورد بحث قرار دادند:

۱- چرا شرکت ها و زنجیره های تامین جهانی (Global supply chain / International Business / Born-global firm)

که در ایران تاسیس شده باشند نداریم (یا اگر وجود دارد، بسیار کم داریم)؟ چگونه می توانیم داشته باشیم؟

۲- با توجه به اهمیت موضوع، آیا می توانیم آموزش مدیریت و کسب و کار را در دانشگاه های کشور بر اساس رویکرد "داشتن شرکت های جهانی" بهبود ببخشیم (به عنوان مثال با گنجاندن دروسی از قبیل مدیریت کسب و کار بین المللی، یا مدیریت زنجیره تامین، و با طراحی ارزیابی دروس دیگر بر اساس این رویکرد) تا در آینده تعداد بسیار بیشتری از مدیران جهان-طراز تربیت شوند که "باور دارند" و می توانند در توسعه و ایجاد زنجیره های تامین محصولات و خدمات ایرانی در سطح منطقه و جهان کمک کنند؛ مدیرانی که به تقاضای جهانی بیاورند و برای ۷ میلیارد انسان برنامه ریزی کنند؟

و در آخر، دکتر ورسه ای با ذکر آیه شریفه "ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم"، بیان کردند که ساختن شرکت های جهانی و حضور استراتژیک در بازارها کار حکومت ها یا دولت ها نیست؛ البته قبول داریم که حکومت ها و دولت ها وظیفه دارند تا در این راستا فضا و فرهنگ کسب و کار را بهبود ببخشند، خلاء های نهادی و قانونی را پر کنند، و از همه مهم تر، آرامش بلند مدت برقرار کنند، هم در داخل و هم در تعامل با اکثر کشورها. به لطف خداوند، سیاست گذاران در این مسیر قدم های خوبی را برداشته اند، و البته همه باید با تلاش مضاعف به همدیگر کمک کنیم تا این مسیر هرچه بهتر و سریعتر طی شود.